

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

عناوین و سرفصل‌های کلاسی دوره صراط نور

- ضرورت‌های معرفتی شناخت پدیده راهیان نور
- خاستگاه تاریخی و دینی زیارت شهداء
- تعریف راهیان نور

هندسه شناختی ➡

بسته دوم

بسته اول

بسته سوم

- نقش زنان در دفاع مقدس
- زنان و مرحله دولت اسلامی
- محتوای متناسب با راهیان نور خواهران

اسوه‌های حیات

(بررسی سبک زندگی زنان در دفاع مقدس)

بسته چهارم

بسته پنجم

نقشه‌های راهیان نور

- روند طراحی نقشه راهیان نور فناورانه
- مراحل سه‌گانه برگزاری و سیر زیارت راهیان نور
- الزامات اجرایی راهیان نور

افق‌نمایی راهیان نور

- الزامات یک حرکت گفتمان ساز
- نسبت راهیان نور با مراحل تمدنی و گام دوم
- راهیان نور در مرحله دولت اسلامی

روایت سوم

- دستگاه شناختی دفاع مقدس
- دستگاه تحلیلی دفاع مقدس
- محور تحلیل دفاع مقدس

نقش زنان در دفاع مقدس

مبثی بر انقلاب اسلامی

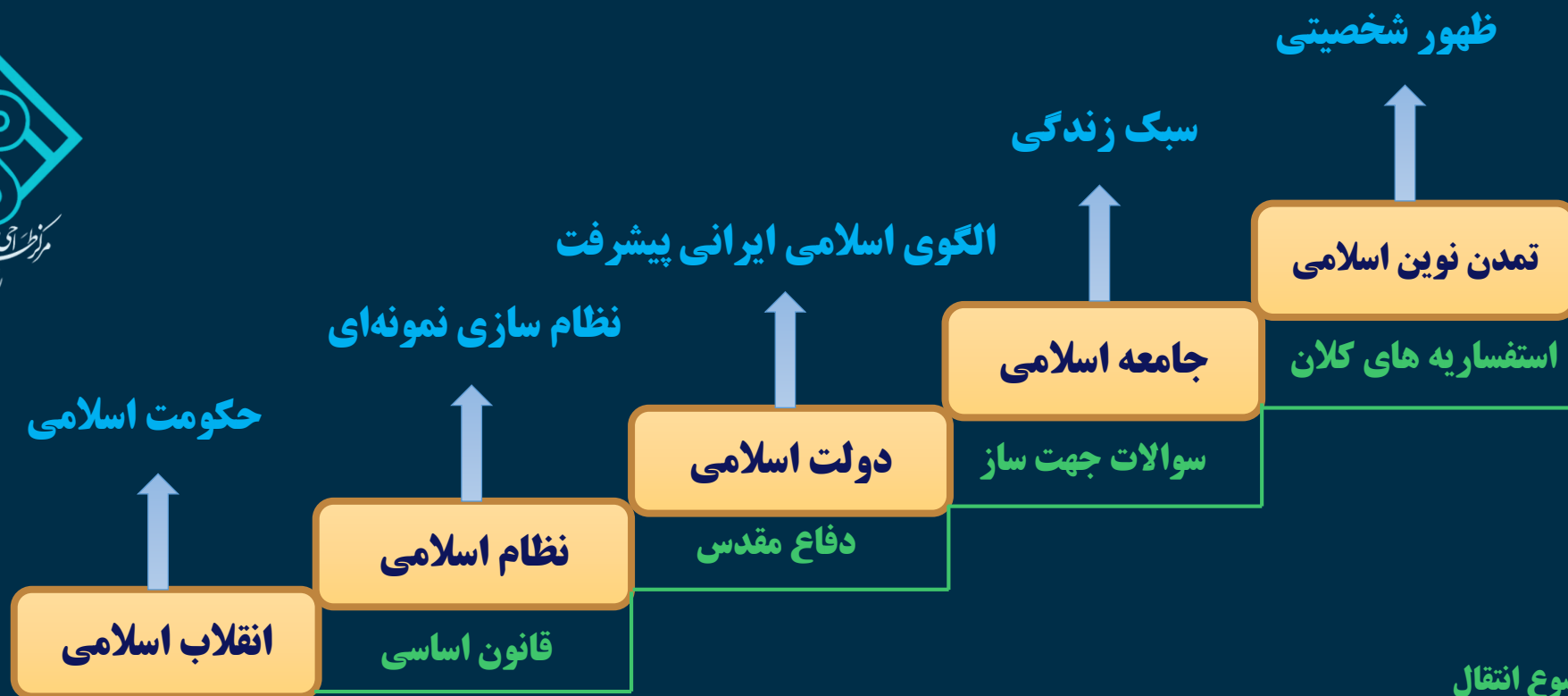

زمستان ۱۴۰۰

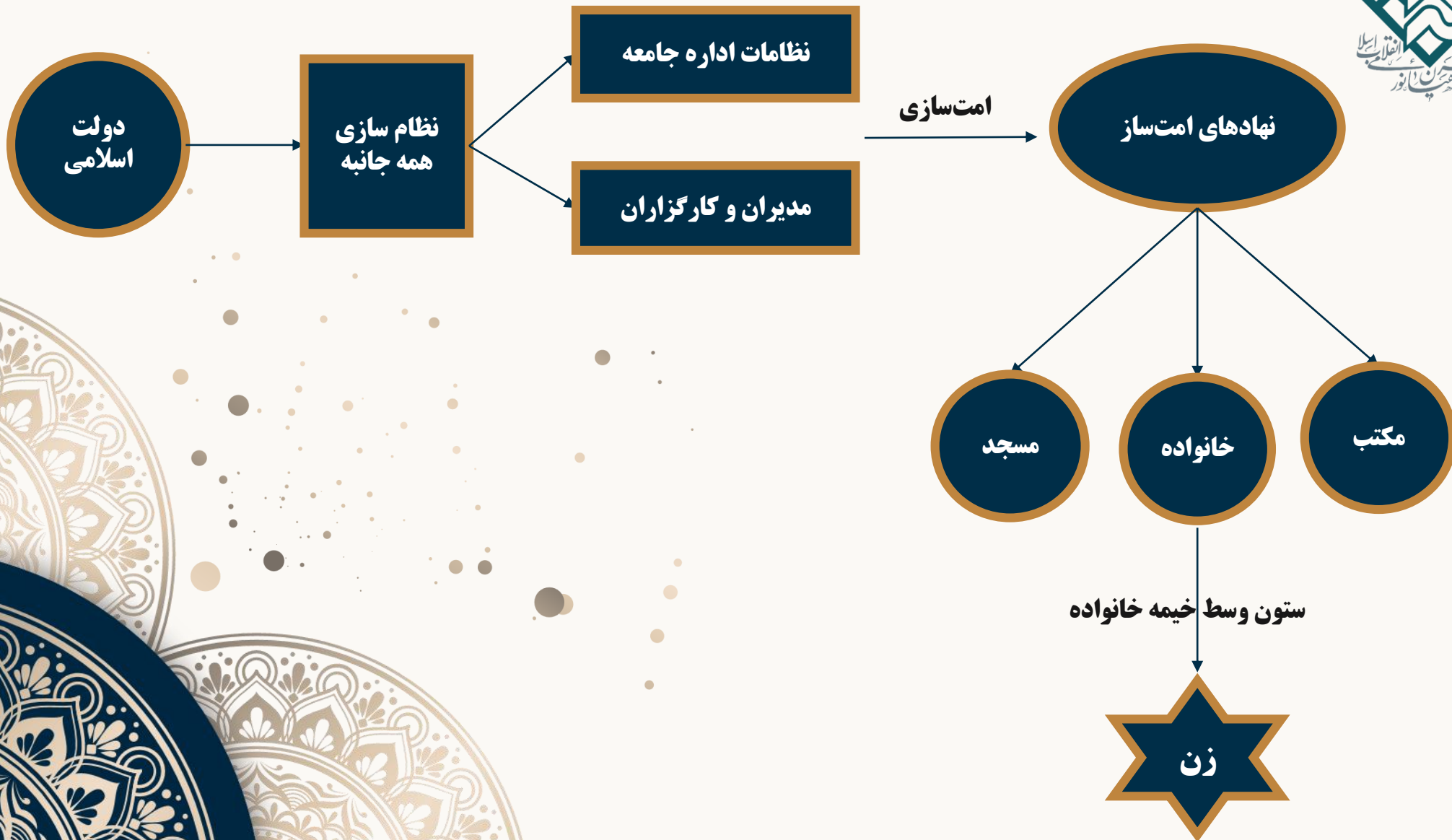
دوره تخصصی صراط نور

جایگاه زن در مرحله دولت اسلامی

انقلاب اسلامی یک حقیقت و مکتب فکری است که دارای حرکت (پویایی)، ابتدا (نقطه آغاز) و مراد (هدف) می‌باشد.

اهمیت پرداخت به سبک زندگی

هدف ملت ایران و هدف انقلاب اسلامی، ایجاد یک تمدن نوین اسلامی است؛ این محاسبه‌ی درستی است، این تمدن نوین دو بخش دارد: یک بخش، بخش ابزاری است؛ یک بخش دیگر، بخش متنی و اصلی و اساسی است. به هر دو بخش باید رسید، آن بخش ابزاری چیست؟ بخش ابزاری عبارت است از همین ارزش‌هایی که ما امروز به عنوان پیشرفت کشور مطرح می‌کنیم: علم، اختراع، صنعت، سیاست، اقتصاد، اقتدار سیاسی و نظامی، اعتبار بین‌المللی، تبلیغ و ابزارهای تبلیغ؛ این‌ها همه بخش ابزاری تمدن است؛ وسیله است. البته ما در این بخش در کشور پیشرفت خوبی داشته‌ایم. کارهای زیاد و خوبی شده است؛ هم در زمینه‌ی سیاست، هم در زمینه‌ی مسائل علمی، هم در زمینه‌ی مسائل اجتماعی، هم در زمینه‌ی اختراعات. در بخش ابزاری، علیرغم فشارها و تهدیدها و تحریم‌ها و این چیزها، پیشرفت کشور خوب بوده است، اما بخش حقیقی، آن چیزهایی است که متن زندگی ما را تشکیل می‌دهد و عامل ایجاد رفتارهای فردی و اجتماعی ما می‌باشد؛ که همان سبک زندگی است که عرض کردیم. این، بخش حقیقی و اصلی تمدن است.

بیانات در دیدار جوانان خراسان شمالی ۱۳۹۱/۷/۲۳

اهمیت نقش زن

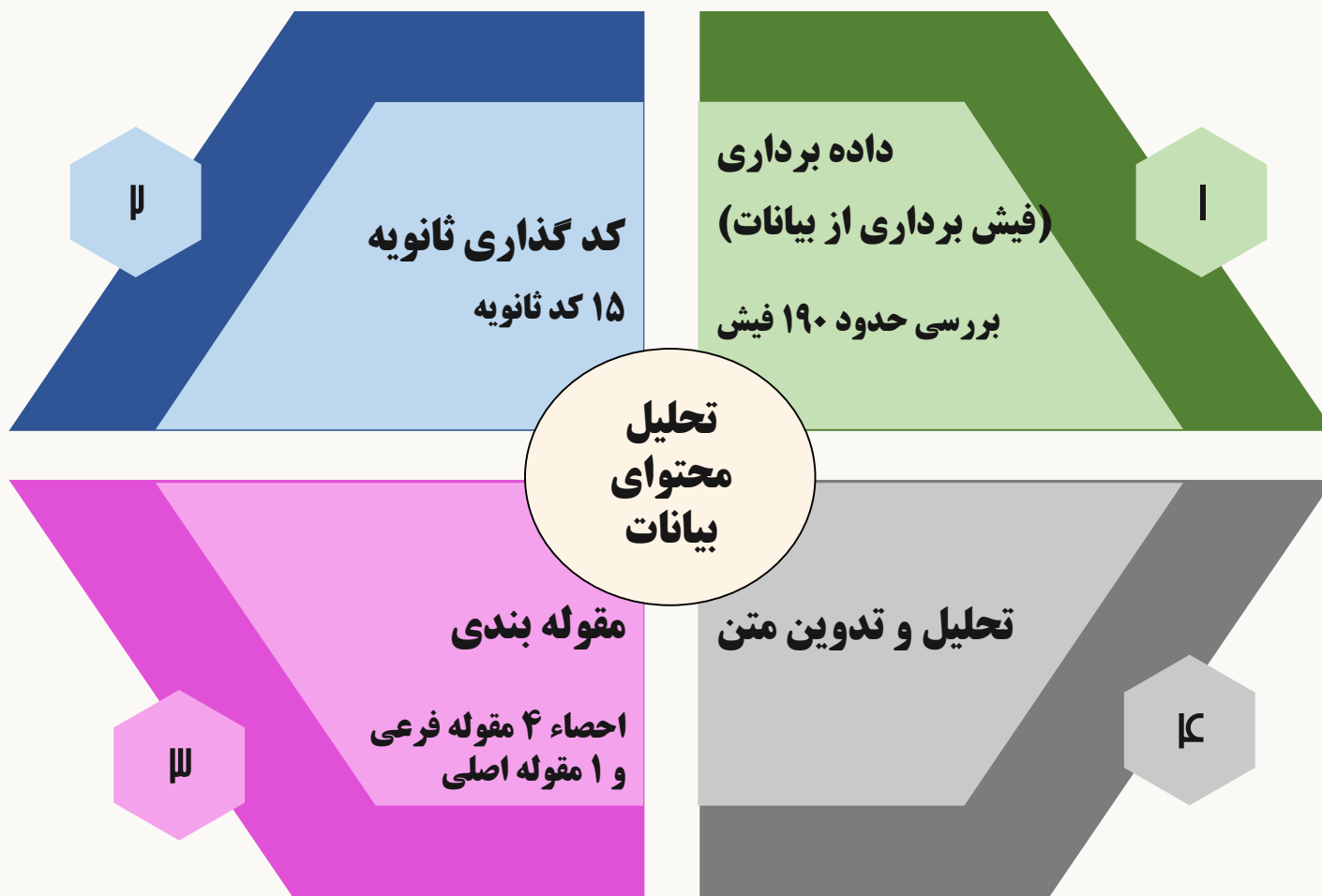

زن در تعریف غالباً شرقی، همچون عنصری در حاشیه و بی‌نقش در تاریخ‌سازی، و در تعریف غالباً غربی، به مثابه موجودی که جنسیت او بر انسانیتش می‌چربد و ابزاری جنسی برای مردان و در خدمت سرمایه‌داری جدید است، معرفی می‌شد. شیرزنان انقلاب و دفاع مقدس نشان دادند که **الگوی سوم**، «زن نه شرقی، نه غربی» است. زن مسلمان ایرانی تاریخ جدیدی را پیش چشم زنان جهان گشود و ثابت کرد که می‌توان زن بود، عفیف بود، محجبه و شریف بود و در عین حال، در متن و مرکز بود. می‌توان سنگر خانواده را پاکیزه نگاه‌داشت و در عرصه‌ی سیاسی و اجتماعی نیز سنگرسازی‌های جدید کرد و فتوحات بزرگ به ارمغان آورد. زنانی که اوج احساس و لطف و رحمت زنانه را با روح جهاد و شهادت و مقاومت درآمیختند و مردانه‌ترین میدان‌ها را با شجاعت و اخلاص و فداکاری خود فتح کردند. پیام به کنگره‌ی «هفت هزار زن شهید کشور» ۱۳۹۱/۱۲/۱۶

مقام معظم رهبری (مد الظله العالی)

مروری بر پژوهش

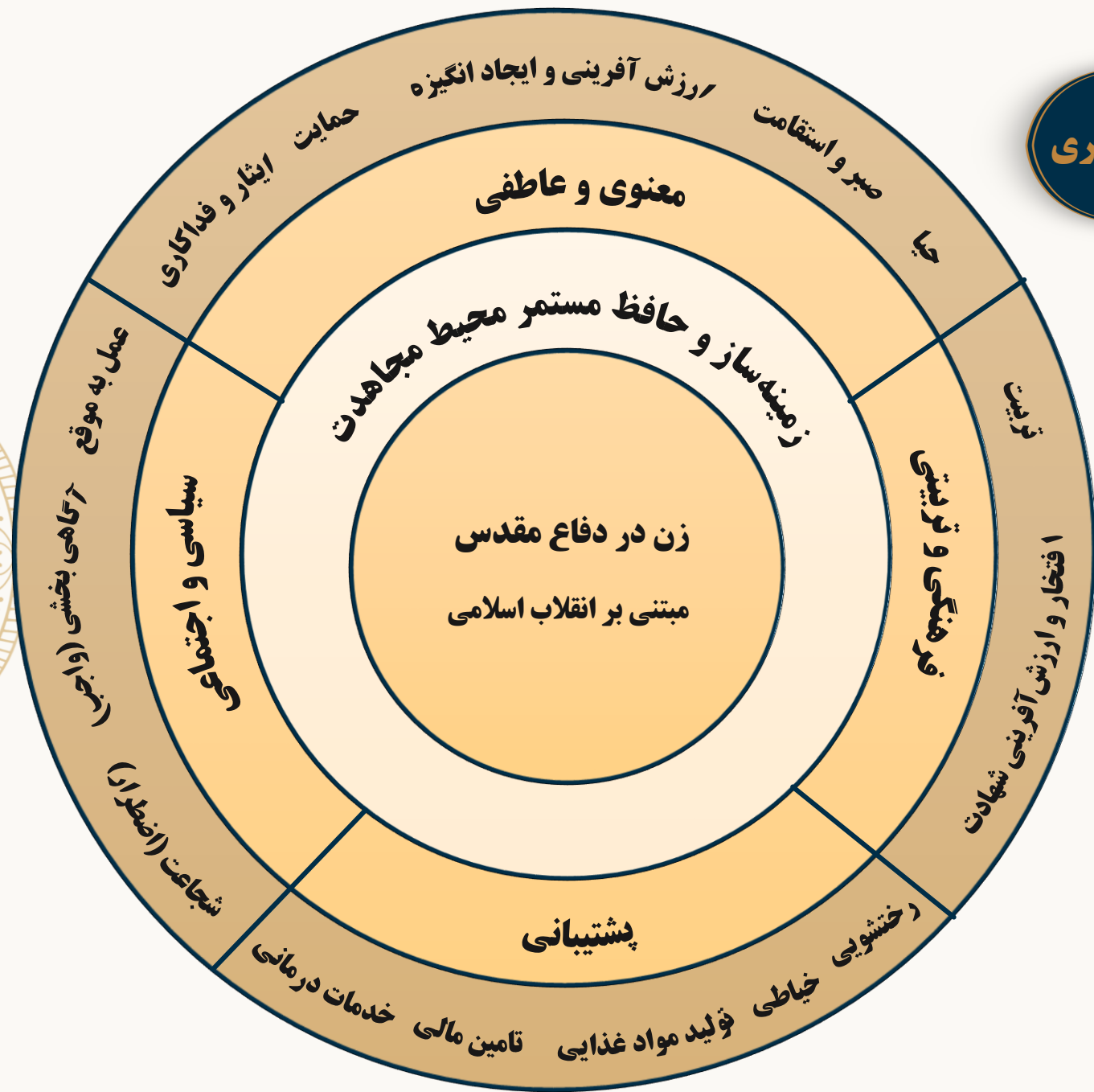

تحلیل روایت
سبک زندگی زنان
در دفاع مقدس

نقش زنان در دفاع مقدس از نگاه رهبری

مدل نقش زنان در دفاع مقدس از بیان رهبری

زمینه‌سازی و حفظ مستمر محیط مجاهدت به عنوان اصلی‌ترین نقش زنان در دفاع مقدس:

در چهارچوبی کل نگر، رهبر انقلاب اصلی‌ترین نقش زنان در دفاع مقدس را حفظ محیط مجاهدت می‌دانند به نحوی که قدم گذاشتن مردان در میدان جهاد به سبب همین زمینه‌سازی بوده است که زنان در دوران انقلاب و پس از آن در ۸ سال دفاع مقدس به وسیله‌ی نگرش خود در فعالیت‌های مختلفشان، مخصوصاً تربیت فرزند و انگیزه بخشی به همسرشان اعمال کرده‌اند.

نقش‌های معنوی و عاطفی

امام خامنه‌ای درباره نقش عاطفی و منحصر به فرد زن می‌گویند:

زنان، که نیمی از جمعیت بشر را تشکیل می‌دهند؛ آن هم نیمی که اگر نگاه کاوشگر انسان بخواهد نقش آن را با نقش‌های دیگر مقایسه کند، خواهد دید که نقش این نیم، حساس‌ترین، ظریف‌ترین، ماندگارترین و مؤثرترین نقش‌ها در حرکت تاریخ انسان و در سیر بشریت به سوی کمال است. خدا زن را این‌گونه آفریده. اگر بنای آفرینش انسان و جهان را به دو بخشِ کارهای ظریف و ریزه‌کاری و بخشِ کارهای مستحکم - و به تعبیر سازندگان بناها، سفتکاری - بگذاریم، بخش اول که ظریف‌کاریها و ریزه‌کاریها و رشته رشته **پروردن احساسات و عواطف بشر** است، در اختیار زن است. گناه بزرگ تمدن مادی، تضعیف و گاهی به فراموشی سپردن این نقش است. هر جا سخن از تضعیف خانواده است، نقش این بخشِ مهم نادیده گرفته شده. هر جا سخن از بی‌اعتنایی به هنر مادری و هنر تربیت فرزند در آغوش پُر مهر و محبت مادر است، این نقش نادیده گرفته شده [است]. ۱۳۸۴/۰۵/۰۵

ارزش آفرینی و ایجاد انگیزه

زنان مسلمان ایران در مسائل انقلاب و جنگ و مقاطع حساس پس از پیروزی انقلاب همواره نقش مهمی را ایفا کردند و نفوذ طبیعی و قهری خود بر همسران و پسران خویش را در راه تحقق اهداف انقلاب و مقابله با دشمنان اسلام بکار گرفتند. حضور فعال مردان در میدان مبارزه تجربه‌ای عینی از نقش مؤثر زنان در پیشبرد انقلاب اسلامی است و روحیه، درک و فهم عمیق مادران و همسران شهدا نیز نشانه‌ی بارزی از آن است. بیانات در دیدار شورای مرکزی جمعیت زنان جمهوری اسلامی با رهبر انقلاب ۱۳۷۱/۰۲/۲۲

مولفه‌ی صبر و استقامت:

در جنگ تحمیلی اگر امثال همین مادر گرامی سه شهید و مادران شهیدان و همسران شهیدان - که من افتخار داشته‌ام با هزارها نفرِ اینها از نزدیک نشست و برخاست و گفتگو کنم و خصوصیات آنها را مشاهده کنم - ایمان خود، صبر خود، ایستادگی خود، معرفت خود و روشن‌بینی خود در قبال ضایعات جنگ و فداکاریهای جوانان و مردان را نشان نمیدادند، جنگ پیروز نمیشد. اگر مادران و همسران شهدا بی‌صبری نشان میدادند، شوق جهاد در راه خدا و شهادت در دل مردها می‌خشکید؛ این‌گونه نمی‌جوشید؛ این‌گونه به جامعه طراوت نمیداد. در میدان جنگ هم زنان نقش‌های درجه اول را ایفا کردند. بیانات در

دیدار جمعی از بانوان ۱۳۷۹/۰۶/۳۰

مولفه‌ی ایثار و فداکاری:

"خانم‌هائی رفتند همسر جانبازان شدند. یک مرد ناقصِ معیوبِ احیاناً بد اخلاقِ به خاطر وضع جسمی یا اختلالات ناشی از موج‌گرفتگی و غیره را انسان به عنوان یک متعهد و یک مسئول، داوطلبانه و بدون هیچ اجباری برود پذیرائی‌اش را به عهده بگیرد، خیلی فداکاری کرده است. یک وقت شما می‌گوئید من می‌آیم روزی دو ساعت از شما پذیرائی میکنم. خب، هر روزی که شما می‌روید، او از شما تشکر میکند. یک وقت هست که نخیر، شما خودتان را به عنوان همسر او توی خانه‌ی او می‌گذارید؛ شدید بدهکار! یعنی طبیعت کار این است که باید شما این کار را بکنید. اینها این فداکاری را کردند. اصلاً نمیشود نقش زنان را محاسبه کرد. و من اقرار کنم، اعتراف کنم؛ اول کسی که این نقش را فهمید، امام بزرگوار ما بود."

بیانات در سومین نشست اندیشه‌های راهبردی ۱۳۹۰/۱۰/۱۴

مولفه‌ی حمایت:

در یکی از شهرها که زمان ریاست جمهوری رفته بودم... شنفتم که یک خانمی از پشت سر در وسط جمعیت مرتب صدا میزند و اسم بنده را می‌آورد. فهمیدم کار مهمی دارد؛ ایستادم. گفتم بگذارید این خانم بیاید ببینم چه کار دارد که در این جمعیت این جور داد میکشد. آمد جلو، گفت که آقا پسر من اسیر شده بود؛ چند روز پیش اطلاع پیدا کردم که در اسارتگاه شهید شده؛ به امام بگویید که فدای سرتان؛ و اگر باز هم پسر داشته باشم، باز هم میفرستم. این پیغامی بود که یک مادر [شهید گفت].

بیانات در دیدار اعضای ستادهای برگزاری کنگره شهدای استان‌های کهگیلویه و بویراحمد و خراسان شمالی ۱۳۹۵/۰۷/۰۵

مولفه‌ی حیا:

شیرزنان انقلاب و دفاع مقدس نشان دادند که الگوی سوم، «زن نه شرقی، نه غربی» است. زن مسلمان ایرانی تاریخ جدیدی را پیش چشم زنان جهان گشود و ثابت کرد که می‌توان زن بود، عفیف بود، محجبه و شریف بود و درعین حال، در متن و مرکز بود. می‌توان سنگر خانواده را پاکیزه نگاه‌داشت و در عرصه‌ی سیاسی و اجتماعی نیز سنگرسازی‌های جدید کرد و فتوحات بزرگ به ارمغان آورد. زنانی که اوج احساس و لطف و رحمت زنانه را با روح جهاد و شهادت و مقاومت درآمیختند و مردانه‌ترین میدان‌ها را با شجاعت و اخلاص و فداکاری خود فتح کردند.

پیام به کنگره‌ی «هفت هزار زن شهید کشور» ۱۳۹۱/۱۲/۱۶

نقش‌های سیاسی و اجتماعی

رهبر حکیم انقلاب اسلامی، بارها تاکید کرده‌اند مسئولیت اجتماعی زنان در کنار اولویت دادن به مسئولیت‌های خانوادگی معنا پیدا می‌کند اما این مسئولیت‌های خانوادگی نباید مانع حضور و فعالیت‌های اجتماعی زن بشود: «اگر گفته می‌شود مسئولیت‌های خانوادگی دارند به این معنا نیست که مسئولیت اجتماعی از دوش اینها برداشته شده است. بایستی این مسئولیت را هم حفظ کنند و هر مقداری که با وجود حفظ این مسئولیت توانایی دارند، آن توانایی را به مسئولیت‌های اجتماعی و سیاسی هم ضرب کنند»

مصاحبه پیرامون جایگاه زن در جمهوری اسلامی ۱۳۶۳/۱۲/۴

زنان ما در میدان جنگ حضور پیدا کردند؛ در میدان بازسازی حضور پیدا کردند و در میدان نشان دادنِ قدرت‌روانی، از همه بیشتر فعالیت کردند. بهترین کسانی که در جوّ تبلیغات گوناگون دشمنان ایستادند، بانوان کشور ما بودند. تبلیغات دشمنان، به شکل‌های مختلف انتقاد، گاهی را کوهی کردن، مشکل کوچکی را ده برابر جلوه دادن و از این رادیو و آن رادیو گفتن است. متأسفانه بعضی از قلم به مردهای داخلی خودمان هم که گویی با انقلاب پدرکشتگی دارند، در فلان مجله و فلان نشریه، این چیزها را مینویسند. بهترین کسانی که در چنین جوّ ایستادند، بانوان کشور ما بودند؛ همین زنان مؤمن که بحمدالله و به کوری چشم دشمنان، عده‌شان هم فراوان و فراوان است و اکثریت زنان ما را تشکیل میدهند. این همان جامعه زنِ زینبی و فاطمی است. این همان تربیت اسلامی و نظام اسلامی است. ارزش، برجستگی و آزادی زن، اینهاست.

بیانات در دیدار جمعی از پرستاران ۱۳۷۳/۰۷/۲۰

آگاهی بخشی

(واجب)

A decorative floral pattern in the bottom right corner of the page, featuring stylized flowers and swirling lines in a light beige or cream color, set against a dark blue background.

A black and white photograph of a man in a military uniform standing in a narrow, dark tunnel. He is wearing a helmet and a vest, and has a rifle slung over his shoulder. The tunnel walls are rough and textured.

عمل به موقع

وقتی وارد مقوله‌ی ایثارگران - بسیجیان و جانبازان، خانواده‌های شهدا و آزادگان - می‌شویم که دیگر غوغاست؛ اینها هم باید در شمار **هنرمندان** به حساب آیند. هنر اینها عبارت است از شناخت نیاز زمان و گذشت از خود برای پُرکردن خلأ. این هنرِ بزرگی است و هر کسی این هنر را ندارد. خیلی‌ها زمانه را نمی‌شناسند و **نیاز زمان را نمی‌دانند**؛ متوجه نیستند که امروز نیاز تاریخی و اجتماعی این جامعه چیست. وقتی در کنار ریل تولید، صد نفر کارگر ایستاده‌اند، هر کدام باید کاری انجام دهند. یکی باید پیچی را محکم کند، یکی باید مهره‌ای را بگذارد، یکی باید روغن بزند؛ هر کدام باید بدانند چه کار می‌کنند. وقتی قطعه‌ای جلو کارگر رسید و زمان محکم کردن پیچ است، اگر مهره بگذارد، کار بیجایی انجام داده است. وقتی یک قطعه جلو کارگری رسید که باید مهره بگذارد، اگر آچار گرفت و بنا کرد به پیچ کردن، کار بیخودی انجام داده است؛ بنابراین باید بدانند **چه کاری لازم است و لحظه‌ی زمانه چه می‌طلبد**. بعضی کسان این را نمی‌فهمند؛ بعضی می‌فهمند، اما آن کاری را که باید بکنند، نمی‌کنند و سختشان است. ایثارگران - بسیجیان، جانبازان، خانواده‌های شهدا و آزادگان - کسانی هستند که هم نیاز لحظه را شناختند؛ هم آنچه را که نیاز بود، بخشیدند. بیانات در دیدار نخبگان اردبیل ۱۳۷۹/۰۵/۰۵

نقش‌های فرهنگی و تربیتی

مادر نه تنها پناهگاه، بلکه نخستین و مؤثرترین آموزگار، راهنما و الگوی فرزندان محسوب می‌شود. فرزند به دلیل وابستگی عاطفی به مادر و محدود بودن دنیای او به والدین، هم‌ه آموخته‌ها و دانسته‌ها و باورهای خود را از راه تقلید می‌آموزد و رفتار والدین ابتدا به شکل ناآگاهانه و به تدریج به صورت آگاهانه در روان و وجود فرد نهادینه می‌شود و دست شستن از آن بسیار سخت خواهد بود. وجود و حضور مادر، نحوه پاسخگویی او به مسائل اخلاقی و تربیتی، نحوه تعامل او با رویدادهای زندگی، قرار گرفتن در جو مثبت یا منفی هر رویداد بویژه رخ دادهای تربیتی و فرهنگی و ایجاد انگیزه نسبت به آموزش ادب و آداب دینی، در انتخاب مسیر زندگی فرزند، اثرگذار خواهد بود.

تربیت

مادران در دوران انقلاب و در جنگ تحمیلی، فرزندان خود را به سربازان جانباز و شجاع در راه اسلام و مسلمین تبدیل کردند، و همسران در دوران انقلاب و دوران جنگ تحمیلی، شوهران خود را به انسانهای مقاوم و مستحکم مبدل ساختند. این است نقش و تأثیر زن بر روی فرزند و شوهر. این، نقشی است که زن میتواند در داخل خانواده ایفا کند و جزو بزرگترین نقش‌هاست و به نظر من از همه‌ی کارهای زن مهمتر، همین کار است. از همه‌ی کارهای زن مهمتر، تربیت فرزندان و تقویت روحی شوهران برای ورود در میدانهای بزرگ است، و خدا را شکر میکنیم که زن ایرانی و مسلمان، در این میدان هم بیشترین هنر را نشان داده است.

بیانات در اجتماع زنان خوزستان ۱۳۷۵/۱۲/۲۱

افتخار و ارزش آفرینی شهادت

فرزند، پدر، همسر، برادر

همسران صبور شهدا، زن‌های جوان، شوهران جوان خودشان را در آغاز زندگی شیرین خانوادگی مورد آرزو از دست بدهند. اولاً راضی بشوند این شوهر جوان بلند شود برود جائی که ممکن است برنگردد؛ بعد هم شهادت او را تحمل کنند؛ بعد هم افتخار کنند، سرشان را بالا بگیرند. اینها آن نقش‌های بی‌بدیل است. بیانات در سومین نشست اندیشه‌های

راهبردی ۱۳۹۰/۱۰/۱۴

نقش‌های پشتیبانی

رختشویی

من اخیراً یک کتابی خواندم به نام حوض خون -البته من در اهواز دیده بودم؛ خودم مشاهده کردم آنجایی را که لباسهای خونی رزمندگان را و ملحفه‌های خونی بیمارستان‌ها و رزمندگان را می‌شستند؛ [اینها را] دیدم- که این کتاب تفصیل این چیزها را نوشته؛ انسان واقعاً حیرت میکند؛ انسان شرمنده میشود در مقابل این همه خدمتی که این بانوان انجام دادند در طول چند سال و چه زحماتی را متحمل شدند؛ اینها چیزهایی است که قابل ذکر کردن است.

بیانات در دیدار دست‌اندرکاران کنگره شهدای استان زنجان ۱۴۰۰/۰۷/۲۴

خیاطی

یک بانوی محترم هم میتواند با چرخ خیاطی خودش، با وسایل طبخ خودش، با مرباسازی خودش، با ترشی انداختن خودش، با نان پختن خودش، با لباس شستن خودش به پشت جبهه کمک کند. بنده در اهواز رفتم یک نقطه‌ای را دیدم که جمعیتی از بانوان و زنهای محترم آنجا جمع شده بودند و لباسهای چرک رزمندگان را می‌شستند؛ یعنی همه میتوانند جای خودشان را پیدا کنند و مشغول بودند.

بیانات در ارتباط تصویری با شرکت‌کنندگان در آئین تجلیل از پیشکسوتان دفاع

مقدس ۱۳۹۹/۰۶/۳۱

تامین مالی

این جبهه‌های جنگ که پر است از مردم غیر موظف، یعنی غیر نظامیانی که به عشق فداکاری، سلاح به دست گرفته‌اند و در خدمت انقلاب می‌جنگند. انفاق مردمی در پشت جبهه‌ها، مردم هر چه دارند، می‌دهند. خاطره‌ی آن انگشترها و دست‌بندها و گردن‌بندهای طلای زنان جوان ما که مخلصانه و متواضعانه نثار پای رزمندگان میشود، فراموش نشدنی است.

بیانات در خطبه‌های نماز جمعه تهران ۱۳۶۱/۰۳/۱۴

تولید مواد غذایی

یکی از چیزهایی که حالا من دقیق نمیتوانم ادعا کنم اما به نظر من شاید بشود گفت جزو اختصاصات کشور ما و جنگ ما است، این خدماتی است که در خانه‌ها و در مراکز زنانه و مردمی و مانند اینها انجام گرفته. فرض کنید در خانه‌هایی غذا درست کردند، کمپوت درست کردند، امکانات آذوقه‌های جنگی فراهم کردند، نان پختند و فرستادند؛ اینها چیزهای عجیب و غریبی است؛ این مردها و این زنها با چه انگیزه‌هایی، با چه همّتی این کار را کردند؟

بیانات در دیدار دست‌اندرکاران کنگره شهدای

استان زنجان ۱۴۰۰/۰۷/۲۴

خدمات درمانی

سختی‌ها و تلخی‌ها؛ طبیعتِ کار پرستاری سختی است، تلخی است... در مواقعی این سختی چند برابر میشود، مثل دوره‌ی کرونا، و همچنین در دوره‌ی دفاع مقدّس. در دوره‌ی دفاع مقدّس هم همین جور بود؛ اغلب شماها جوان هستید، یادتان نیست؛ آن کسانی که آن وقت بودند و در میدان بودند میدانند؛ ما در دوره‌ی دفاع مقدّس بیمارستان‌هایی داشتیم که با خطّ مقدّم فاصله‌ی زیادی نداشت. خود بنده از نزدیک این بیمارستان‌ها را دیده بودم. در این بیمارستان‌ها پزشک هم بود، پرستار هم بود؛ زیر بمباران! خود بنده در یکی از این آسایشگاه‌ها و بیمارستان‌ها بودم که بمباران شد، خودم آنجا حضور داشتم؛ بنده دیدم بمبارانِ شدیدی را که انجام گرفت. امدادگرها تا دل آتش و خون جلو میرفتند، یعنی در دوره‌ی دفاع مقدّس هم اینها بود و چند برابر بود.

بیانات در دیدار پرستاران و خانواده شهدای سلامت ۱۴۰۰/۹/۲۱

با تشکر از توجه شما

مخاطبان فهیم مطرا